

Univerza za tretje življenjsko obdobje **42** let

April 2026

Zmeraj moraš imeti v mislih, da je pomemben samo človek ...
Marina Cvetajeva v pismu hčerki

Janez Evangelist Krek. Foto: Karel Cimperman

Ste dovolj romantični za demokracijo? Na vas čakajo programi outreach

24. februar 2026, spletno okolje

V okviru združenja DANET je Dušana Findeisen obravnavala temo, ki je v neformalnem izobraževanju odraslih pomembna, saj sta doseganje slabo dosegljivih skupin in njihovo opolnomočenje »bistvena družbena naloga«, pa ne le izobraževalcev, tudi odločevalcev in vseh drugih. Programi outreach imajo več namenov, med drugim večanje družbene enakosti in krepitev družbene pravičnosti. Zveni romantično, utopično? Dušana Findeisen je predstavila publikacijo *Opolnomočenje* Andragoškega centra Slovenije (ACS 2025, ur. doc. dr. Petra Javrh). Opozorila je na številne razsežnosti programov outreach, kjer gre za doseganje, preseganje, razkrivanje, omogočanje marginaliziranim družbenim skupinam, da postanejo vidne in upoštevane. Ne, to ni romantika, to je natanko tisto, kar smo storili z izobraževanjem starejših. Poiskali smo prve starejše študente, kajti bili so nedosegljivi, na razpršenih naslovih, pričeli smo graditi programe, ki so izhajali iz njih in ne predvsem iz tematike ... in tako cela štiri desetletja. Izobraževanje starejših je danes prisotno povsod v Sloveniji, nekakšna »nova

normalnost«, kot se temu pravi danes. Morda je čas, da ponovno posežemo po delih Paula Freira, Eduarda C. Lindemana, ali pa kar Janeza Evangelista Kreka, ki poudari, da je razmerje med svobodo in avtoriteto prava mera obeh, pa tudi, da se ljudje učimo in naučimo, kako se sami organizirati.

UTŽO Celje v virtualni povezavi na velikem zaslonu

Usposabljanje študentov mreže SUTŽO za uporabo digitalnih storitev

23. februar 2026, spletno okolje

Ste si na svoji upravni enoti že priskrbeli kvalificirano digitalno potrdilo Sigenca? Če niste, to storite čim prej. Ne bo vam žal! Usposabljanje, ki ga je vodil mentor Miha Kržič (SUTŽO) je bilo virtualno, posvečeno elektronski identiteti, digitalnim storitvam državne e-uprave in portalu zVEM. V poznejših letih življenja odkrivamo ta portal in njegove številne in nadvse uporabljive funkcije. Nikoli več ne boste pozabili, v kateri zdravstveni ustanovi, pri katerem zdravniku in na kateri dan ste naročeni za pregled. Lahko boste dostopali do izvidov, vsaj do tistega dela, ki ni namenjen zgolj komunikaciji med zdravniki. Tam boste našli svojo lekarniško kartico zdravil, pa tudi nujna obvestila. Lahko se boste ponovno naročili, pregledali svoje napotnice. Dolgo smo čakali na ta neke vrste centralni register vsega, kar nam pomaga pri zdravljenju in ozdravitvi. Zdaj je tu! Usposabljanje je bilo namenjeno študentom mreže SUTŽO, na marsikateri UTŽO, med drugim tudi v Celju, so za svoje člane organizirali skupinsko predvajanje predavanja.

Ajdovščina in njena pot navzgor. Ustvarjati znanje v skupnosti

Ljubljana, februar 2026

Pred več desetletji se je Oddelek za pedagogiko in andragogiko Filozofske fakultete v Ljubljani posvetil izobraževanju odraslih za lokalni razvoj. Pa ne le teoretsko, marveč tudi in predvsem praktično, sredi življenja. Deset poletij je tako v Ajdovščini potekala Poletna andragoška šola – v tem kraju je ob razumevanju odločevalcev skupaj s prebivalci zraslo marsikaj za ljudi in njihovo skupnost! Danes je ta občina v samem vrhu razvitih slovenskih občin. Tudi povsem običajni ljudje, ne glede na starost, lahko ustvarjajo znanje sredi vsakdanjega življenja tako, da si prizadevajo življenje izboljšati ali da ga skušajo spreminjati. »Iz različnih vzrokov so današnje univerze predrugale svoj odnos do družbe. Bolj kot nekoč jih danes zanima njihov vpliv na družbo in lokalno skupnost. Zanima jih, kako skupaj s skupinami z roba družbe, ali v povezavi z zdravjem v skupnosti, ustvarjati znanje, kar postaja *ново* področje delovanja univerz«, pravi ameriški profesor Budd Hall, ki ga zanimata tudi učenje v družbenih gibanjih in občanska znanost. Univerzo v Ljubljani in Slovensko univerzo za tretje življenjsko obdobje pa je vse naštetu zanimalo ... že pred 42-imi leti.

Kulturi naproti, pohod na Kopanj na Dan kulture

Pomembno je, da povežemo temo knjige, ki jo beremo, z okoljem, kjer beremo. Bralni klub Beremo ob kmečki peči na UTŽO Grosuplje

Grosuplje, januar 2026

Bralni klub *Beremo ob kmečki peči* na UTŽO Grosuplje deluje pod dvojnimi pokroviteljstvom, Mestne knjižnice Grosuplje in tamkajšnje univerze za tretje življenjsko obdobje. Kaj berejo člani te študijske skupine? Predvsem dela slovenskih piscev, ves čas pa sledijo tudi svetovni književnosti. Pa ne gre le za branje, marveč tudi za preizpraševanje lastnega in družbenega življenja ob stiku z besedili in transmisijo kulture. Za nekatere branje postane življenjska potreba, klub pa nekakšno zatočišče v kulturi. Gre pa tudi za pomnjenje. Že dolga leta na dan kulturnega praznika organizirajo tradicionalni pohod na Kopanj. Ko smo v projektu *Funmilies* preučevali gibanje v izobraževalnih programih starejših, se je izkazalo, da mnoge univerze kolektivne pohode povežejo s temo kulture, tako tudi v Grosupljem. Pohodom se pridružijo tudi krajanje, izobraževanje starejših pa s tem dobi še drugačen odmev. Seveda v klubu organizirajo tudi dogodke, na katerih gostijo pisatelje in pogovore z njimi.

Potret ni le slika, je podoba življenja. Ob odprtju razstave »Portret« na UTŽO Ljubljana Ljubljana, 12. februar 2026

Študijske skupine mentorice akademske slikarke *Nives Palmič* so se uspešno lotile slikanja, tj. kopiranja portretov velikih, znanih renesančnih in drugih portretistov. Portretne tehnike so različne. To so oljne upodobitve, risbe, tuš, fotografije, skulpture ..., a portret navadno predstavlja obraz zgolj ene osebe. Umetniki skušajo narediti podobe, ki so podobne portretirancu ali umetnik upodobi samega sebe. Drugi portreti so lahko tudi skupinski, denimo potreti bogatih in družbeno močnih družin. Portretno slikarstvo, smo slišali na odprtju razstave, je doživljalo višek v času od 15. do konca 19. stoletja - slednje stoletje je čas vladavine meščanstva, ki želi potrditi svojo moč. V poznejših letih življenja, kažejo študije, nas zanimajo portreti in nas zanimajo biografski romani. Ste se kdaj vprašali, zakaj je temu tako? Vsakič, ko stojimo ali ure dolgo sedimo pred kakšnim portretom v tej ali oni galeriji ali muzeju, se zmeraj

sprašujemo, kako ter v kakšnem družbenem trenutku in razmerjih je portretiranec živel, in predvsem, kaj je občutil. Slika, fotografija ali skulptura tedaj ni več le to, je podoba življenja, tudi našega.

Kiosk naš vsakdanji. Do kdaj še?

Ljubljana, januar 2026

Vpisali ste se v program pri mentorici arh. Meti Kutin. Ste pričakovali, da se boste tako kot starejši študenti ponekod v Evropi seznanili z desetimi najlepšimi stavbami v mestu, s petimi mestnimi arhitekti ...? Takšni programi so zgolj informiranje o nečem in to znanje ne more spremeniti vašega odnosa do stavb, trgov, ulic ... Tega se dobro zavedajo v nekaterih študijskih skupinah, kjer mesto in položaj starejših v mestu raziskujejo, v zadnjem času pa se ukvarjajo tudi s prezrto, a vplivno arhitekturo mestnega pohištva, s kioski. Ti se prvič pojavijo v Parizu po francoski revoluciji in so v lasti mesta, ki skrbi za enakost državljanov, v zadnjem času pa tam najdete vse, od plastičnih sveč do zelenjavnih gajbic. Težave so! Ljubljana, denimo, je stare zidane kioske prenovila, po vseh zapovedih spoštovanja arhitekture, a mnogi kioski so prazni, brez življenja. Niso več stičišče socialnih stikov, niso predverje vašega doma. V najboljšem primeru generirajo kulturna in strokovna dogajanja (Plečnikov kiosk na Vegovi ulici), v manj dobrem primeru so se spremenili v mrtve avtomate. V programu spoznate tudi, kdo vse je oblikoval in determiniral urbane stvaritve na Slovenskem, vplival na nastanek institucij in kako velik je naš dolg do njih. Zaradi njihovih stvaritev se v mestu počutimo dobro, domače in se z mestom istovetimo. Tudi s kioski Saše Mächtiga smo se!

Pred kakšnim umetniškim delom obstanem in iščem ... resnico

Ljubljana, 2. marec 2026

V TV oddaji Ah ta leta, Umetnost na univerzi za tretje življenjsko obdobje, Kaja Rožman, umetnostna zgodovinarica, pripoveduje o svojem mentorskem delu v študijskih skupinah. »Študenti poznajo veliko slik, a umetniško delo je moč razumeti tudi v okviru zgodovinskega in družbenega obdobja, vsebinsko, pa tudi slogovno. Učiti se je moč o slikarju ali slikarici. V naših študijskih skupinah se učimo umetnino gledati in jo resnično videti. Vzamemo zakulisje zelo znane umetnine in gremo dalje, globlje«, poudari Kaja Rožman, ki je mentorica teh študijskih skupin že osmo leto. Sproži se vedoželjnost študentov, ki potem radi galerije obiskujejo tudi sami. »Umetnostna zgodovina ima na univerzi »domovinsko pravico« že od leta 1986 dalje, še iz časov legendarne profesorice Milene Kožuh. 650 študentov in študentk je zdaj vpisanih v naše programe spoznavanja umetnosti, saj se mnogi s tem predmetom niso srečali v srednji šoli«, pove Alijana Šantej. »Pa tudi, v poznejših letih življenja je potreba po lepoti in doživljanju

velika!« »Čakala sem na priložnost, da znanja s tega področja poglobim«, poudari študentka Tanja Šulak. «Me radosti poslušati te teme ... in mentor nas zelo lepo uvaja v to znanstveno disciplino. Tako po cel teden razmišljam o temah njegovih predavanj. Velikokrat umetniških del nisem razumela, bolj sem jih doživljala, zdaj pa več opazim, tudi razumem. Pred kakšnim delom Metke Kraševac, Chagalla, Dalija se mi je zgodilo, da sem obstala in iskala ... resnico. Več: <https://365.rtvlo.si/arhiv/ah-ta-leta/175202695>

Jasne misli UTŽO

Michel Serres, francoski filozof, v zagovor razvoja intelekta v starosti

Negativne učinke staranja najbolje zaustavimo, če se posvetimo svojemu kognitivnemu razvoju. Kako? Tako, da prebiramo besedila ali poslušamo besedila, ki so vsaj malo nad tem, kar že razumemo. Zakaj? Tisti, ki se starajo, morajo ohranjati duh čil in zmožen prilagajanja v svetu, ki se naglo spreminja. Ohranjati velja to zmožnost prilagajanja nepričakovanemu, kar pa brez truda ni mogoče in prav lahko se zgodi, da smo stari že pri 40-ih ali celo prej, če tega napora ne zmoremo. Če smo intelektualno nerazviti, če nam nič ne zbudi vedoželjnosti, se staramo, če pa uporabljamo razum, se staramo, ne da bi bili stari.

Novo delo Slavenke Drakulić v slovenskem prevodu Aleksandre Rekar je izšlo pri Beletrini

Smrt, bolezen, nesreča, bolečina, izguba, prevara, izdaja, ponižanje, napaka, sramota, neuspeh ... in še posebno zapuščina. O tem se ne govori. Pa bi se moralo, kajti vsi občutki so del življenja in življenja se ni treba sramovati. »Priznam, da sem živel«, je dejal tudi Pablo Neruda.

Napovedujemo, vabimo

Dobrodelna razstava UNICEF-ovih punčk

15.-23. april 2026, Osrednji atrij Mestne hiše Ljubljana, Mestni trg 1

Sodeluje skupina prostovoljk UTŽO Ljubljana

Odprtje razstave: 15. april 2026 ob 17. uri

Svetovi našega učenja, delovanja in ustvarjanja. Strokovni posvet mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

23. april 2026 ob 9. uri, City hotel Ljubljana, Dalmatinova ulica 15

Več: [program posveta](#)

Prijave: univerza-3@guest.arnes.si

Usposabljanje za varno vožnjo in osvežitev cestno-prometnih predpisov

5. maj 2026 ob 9.30 uri

Usposabljanje v organizaciji Agencije RS za varnost prometa in Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani

Prijave: univerza3@siol.net

Enajsta šola v knjigarni: Edvard Ravnikar – Med funkcionalizmom in regionalizmom

7. maj 2026 ob 11. uri, Mladinska knjiga, dvorana Toneta Pavčka, Slovenska cesta 29, Ljubljana

Predava arhitekt Andrej Hrausky.

Usposabljanje za mentorje mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

12. maj 2026 ob 10. uri, Center za izobraževanje in kulturo Trebnje, Kidričeva ulica 2, Trebnje

Več: [program usposabljanja](#)

Prijave: univerza-3@guest.arnes.si

Dan soseda. Celodnevni skupnostni dogodek v organizaciji Centra Rog

6. junij 2026, Park izbrisanih pred Centrom Rog, Trubarjeva 72, Ljubljana

Sodeluje Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani, od 10. do 13. ure: Digi info točka za uporabo pametnih telefonov, predstavitev in delavnica izdelkov za zdravje in dom iz naravnih sestavin. Vabljeni, obiščite nas na stojnici UTŽO Ljubljana!

Širimo obzorja, združujemo ljudi

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Spletne novice slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje ureja Dušana Findeisen.

Če novic ne želite več prejemati, to sporočite na e-naslov univerza3@siol.net